

IX. ÉVFOLYAM
11. SZÁM
2014. OKTÓBER
MEGJELENIK
HAVONTA

NAGY-KÜKKÜLLŐ

„Nyelvében és a nemzet” - Gróf Széchenyi István

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS HAVILAP - "INGYENES, DE MEGFIZETHETETLEN"

XVI. Szeben Megyei Magyar Napok

November 17-én, pénteken kezdődnek a XVI. Szeben Megyei Magyar Napok. A tíz napos rendezvénysorozat ez alkalommal is kortól függetlenül, minden érdeklődő számára változatos programokkal jelentkezik.

A megye magyarlakta településein tíz napon át számos program várja az érdeklődőket. A színes felhozatalból bárki kiválaszthatja az érdeklődésének legmegfelelőbb kikapcsolódási lehetőséget: humorfesz, néptánc, slam poetry, színházi előadások, báb-színház, ifjúsági buli, szüreti bál, filmvetítés, táncbál és különböző sporttevékenységek közül mindenki kedvére válogathat.

A Magyar Napok programjaival kulturális örökségünk megőrzésének fontosságát hangsúlyozzuk, és a szórványban élő magyarok mindennapjait igyekszünk színesebbé tenni. Lényeges megőriznünk szellemi örökségünket, hagyományainkat, amelyeket az évszázadok folyamán hagytak ránk őseink, és amelyeket nekünk is tovább kell adnunk a következő generációknak. Erre teremt lehetőséget a XVI. Szeben Megyei Magyar Napok gazdag programkínálatával.

Kémeri Attila

A lap megjelenését támogatja a:

2. oldal

Az erős közösség
hangja

3. oldal

Gyakornoki
program

4. oldal

Ahol a nap
kétszer kel

6. oldal

A magyar ifjúság
védőszentje

7. oldal

Három éves...

8. oldal

XII-ik alkalommal

C.I.Bratianu út 32 szám
Millennium Ház
551003 Medgyes
Szeben megye
Tel/fax:0269 832 657
www.medgyes.ro

Kelemen Hunor az erős közösség hangja

„**Én mindenekelőtt az emberek elnöke lennék. Mert az állam nemcsak terület és intézmények hosszú sora, hanem az abban megbízó emberek közössége. Olyan emberek, akiknek az egyre növekvő biztonságigényét az állam képes kielégíteni**” – jelentette ki Kelemen Hunor az RMDSZ államelnökjelöltje a Szövetség csíkszeredai kampányindító rendezvényén, amelyen az ország valamennyi vidékéről közel ezeröttszázan vettek részt.

A szövetségi elnök üzenetében a magyarság jövőképét vázolta fel és azokat a távlati célokat is megfogalmazta, amelyek egyben választási kampánya fontosabb üzenetei lesznek.

„Lehetőségünk, de felelőségünk is, hogy erős, tiszteletet érdemlő és tiszteletet kivívó országot teremtsünk, ahol mi magyarok is megkapjuk a nekünk járó tiszteletet. Modern, regionális alapon szervezett országot szeretnénk, amelyben a helyi közösségek döntenek az őket érintő ügyekről és nem Bukarestből diktálnak nekik. Egy olyan országot, amelyben az államigazgatás van a polgárokért, és nem fordítva. Amelyben az igazságszolgáltatás nem lesz burkolt eszköze a megszerzett kisebbségi jogok megnyirbálásának.

Olyan országot szeretnénk, amely képes felszámolni a szegénységet, munkahelyteremtéshez biztosít jogi és pénzügyi feltételeket, odafigyel az elesettekre” – sorolta Kelemen Hunor a hazai magyar társadalom igényeit, ugyanakkor hozzátette: az állam, amelyet ő ideálisnak tekint, támasza a rászorulóknak, és a társadalmi szolidaritást azzal növeli, hogy megbízik polgáraiban.

A fiatalok jövője az RMDSZ államelnökjelöltje beszédének fontos témája volt.

Kelemen Hunor azt hangsúlyozta, hogy a fiatalabb nemzedéknek meg kell teremteni az itthonmaradás feltételeit. „Az elmúlt 25 évben felnőtt egy olyan nemzedék, amelynek nincs közvetlen tapasztalata a diktatúráról. Az Európai Unióhoz tartozó Romániában szocializálódott és természetesnek tekinti azt, ami az én nemzedékem számára elérendő cél volt. Más gondol erdélyi magyarként magáról, másképpen tekint környezetére, mások a viszonyítási alapjai.

A szabadság feltételei között elkezdte új-

ragondolni a régi történeteket, változtak a prioritásai. És csak akkor maradnak itthon, ha megteremtjük számukra a feltételeket. Ez az egyik legnagyobb kihívás számunkra!” – jelölte meg a jövő egyik legfontosabb feladatát Kelemen Hunor.

Az autonómiáról nyíltan, de a szavak pontos használatával és felelőséggel kell beszélni, hangsúlyozta az RMDSZ államelnökjelöltje. „Az erdélyi magyar közösség évtizedeket élt a tabuk rabságában. Mindig mérlegeltük: szabad-e ezt vagy lehet-e azt? Sok évtizednyi elnyomás,

diktatúrák tanítottak meg arra, hogy néha jobb nem beszélni a dolgokról. Fontosnak tartom a szavak helyes használatát: ha az autonómiáról beszélünk, akkor nem elszakadás, nem területi revízió jut eszünkbe. Akinek meg ez jutna eszébe róla, az ne használja az autonómia kifejezést” – jelentette ki Kelemen Hunor, aki a többségi társadalomra vonatkoztatva azt tette hozzá: ugyanazokban a diktatúrákban élve sajátították el a tabusított beszéd fortélyait, és akkor épültek fel bennük azok az előítéletek. „Ezek rabságából többségük még nem tudott szabadulni. Nekik is mondom: az autonómia nem a magyarok elszakadásának szinonimája, a székely zászló pedig nem egy állam zászlaja, hanem egy közösségé” – jelentette ki az RMDSZ államelnökjelöltje.

Ráduly Róbert Kálmán, Csíkszereda polgármestere házigazdaként köszöntötte szülővárosában, az Eröss Zsolt Arénában az ország különböző pontjairól, az RMDSZ kampányindítójára érkezett vendégeket, majd hangsúlyozta: olyan világban élünk, ahol az adott szónak, ha mi kaptuk, száz éve nincs becsülete, olyan világban élünk, ahol a törvénynek nincs foganatja, ahol a jogainknak nincs létjogosultságuk. „Ezért kell nekünk konokul küzdenünk, kitarotán harcolnunk, mert ahhoz, hogy valami nekünk kijárjon, ki kell járni az útját. Arra van szükség, hogy a kisebbséget és a többséget is bátor és bölcs emberek vezessék. Ezért kérek arra mindenkit, álljon Kelemen Hunor mellé!” – fogalmazott a polgármester.

Böjte Csaba ferences rendi szerzetes vi-

deó-üzenetében arra kérte az EU vezetőpolitikusaikat, hogy vállalják fel az Uniós tagországok nemzeti kisebbségeinek a problémáit. Kiemelte: az európai állampolgároknak, bármilyen etnikumhoz is tartoznak, biztosítani kell azokat az alapvető jogokat, amelyek a saját anyanyelvhasználatot, a nemzeti szimbólumok védelmét írják elő. Böjte Csaba szerint a romániai magyar érdekképviseleknek az a feladatuk, hogy a mindannyiunk számára fontos törekvéseket előterjesszék, illetve bírják jó meglátásra a többségi nemzet politikusaikat. „Hiszem, hogy a bölcs döntésekkel meg lehetett volna előzni a világháborúkat is. Úgy gondolom, napjainkban is nagyon sok méregfogat ki lehetne húzni a helyes megvalósításokkal. Az emberiségnek az a feladata, hogy a világ továbbteremtésén munkálkodjon, a gyűlölet fokozása helyett pedig, alkosson” – hangsúlyozta Böjte.

Az RMDSZ európai parlamenti választásokon elért eredményeinek is köszönhető, hogy az Európai Néppárt továbbra is az Európai Unió első politikai alakulata, hogy megőrizte az Európai Bizottság és az Európai Tanács elnöki tisztségeit – hangsúlyozta videó-üzenetében **Joseph Daul**, az Európai Néppárt elnöke, aki arról biztosította az RMDSZ-t, hogy a Néppárt a jövőben is támogatni fogja a nemzeti kisebbségek jogainak védelmét, a kisebbségek azon törekvéseit, hogy megőrizzék hagyományos kultúrájukat és anyanyelvüket. „Biztos vagyok abban, hogy a Romániai Magyar Demokrata Szövetségnek meglesz a bátorsága ahhoz, hogy folytassa felelősségteljes és jól átgondolt politizálását. Romániának folytonosságra van szüksége, az eddig véghezvitt refor-

mok folytatására. Számítok rád, számítok arra, hogy az RMDSZ és a Néppárt többi alakulata együttműködnek, és folytatják a gazdasági reformokat, megszilárdítják a jogállamot és az igazságszolgáltatás függetlenségét” – hangzott el Joseph Daul üzenetében.

Borbély László, az RMDSZ politikai alelnöke, a Szövetség múltjára visszatekintve, kampányindító beszédében felidézte: „Ha visszatekintünk az elmúlt 18 évre, bár nem mindig voltunk kormányon, az évek során azt láttuk, hogy sok képzett, ügyes magyar politikus bebizonyította azt, hogy méltóképpen tudja képviselni, nem csak nemzeti közösségünket, de Románia minden állampolgárát. És ez érvényes parlamenti képviselőinkre is – hiszen például az utóbbi hónapokban is sikerült néhány olyan intézkedést elfogadtatni a koalíciós partnereinkkel, amelyek közvetlen módon érintik az erdélyi magyarságot is. Köztük említhető a nyugdíjasokat és a kismákat érintő pénzügyi amnesztia, a köztisztviselőket érintő pénzügyi amnesztia, amely szintén sok ezer személyt érint. Nekünk mindig meg kell győznünk 45 vagy 60 százalékát a román parlamentben arról, hogy igazunk van. És ez a mi felelőségünk. Mert mi vagyunk ott, ahol a döntéseket hozzák. Ezért van szükségünk folyamatos párbeszédre. Ezért tudunk hitelesek és következetesek lenni az elmúlt 25 évben. És ezért is nagyon fontos a szolidaritás a magyar közösségen belül. Mert erre kaptunk felhatalmazást a választóinktól 2012-ben.

Jelentkezz október 15-ig, és légy Te Winkler Gyula EP-képviselő gyakornoka!

Winkler Gyula európai parlamenti képviselő (RMDSZ, EPP) és a Magyar Ifjúsági Értekezlet (MIÉRT) az elmúlt évek sikeres együttműködésének folytatásaként Erős partnerség az erdélyi magyar fiatalokért címmel hirdet pályázatot a 2015-ös évre.

Winkler Gyula európai parlamenti képviselő (RMDSZ, EPP) brüsszeli és strasbourg-i európai parlamenti irodájában öthetes időszakokra fogad gyakornokokat.

A MIÉRT olyan fiatalok jelentkezését várja, akiket érdekel az Európai Unió intézményrendszere, az Unió működése, kiemelten a gazdasági, kereskedelmi és regionális fejlesztési kérdéskör.

Tekintettel a jövő kihívásaira és az aktuális európai tendenciákra, valamint az újraiparosítás fontosságára Erdélyben és a Székelyföldön, az európai parlamenti képviselő előnyben részesíti azokat a pályázókat, akik mérnöki vagy gazdasági tanulmányokat folytatnak.

A szakmai gyakorlat idején a gyakornok betekintést nyerhet a képviselő mindennapi munkájába, az Európai Parlament (EP) működésébe, az EP döntéshozatali mechanizmusába. A gyakornok részt vesz a képviselő kabinetjének munkájában.

Részvételi feltételek:

- aktív jelenlét vagy kezdeményező szerep vala-

mely közösségi vagy ifjúsági szervezetben;
- egyetemi/főiskolai végzettség vagy megkezdett 3. tanulmányi év;
- legalább 1 idegen nyelv ismerete (angol, francia, német) - beszéd és íráskészség;
- a gazdasági szaknyelv ismerete;
- számítógép felhasználói ismeretek (Windows, Office csomag, internet);
- 35 év alatti életkor.

A pályázati csomagnak a következőket kell tartalmaznia:

1. Önéletrajz (Europass formátum) - magyarul és egy, a pályázó által megjelölt idegen nyelven, a pályázó elérhetőségének megjelölésével;
2. Egyetemi oklevél másolata vagy a hallgatói viszony igazolása;
3. Nyelvtudás igazolása - abban az esetben, ha nem lehet dokumentálni az idegen nyelvtudást, a

nyelvismeret felmérése interjú keretében történik;

4. Szándék- / motivációs levél (legtöbb 400 szó terjedelemben);
5. Összefoglaló a közösségi- vagy ifjúsági szervezetben végzett tevékenységről;
6. Ajánlólevél a MIÉRT vagy olyan megyei/területi ifjúsági szervezet részéről, amely tagja a Magyar Ifjúsági Értekezletnek vagy együttműködik a MIÉRT-tel.

Gyakornoksági periódusok: öthetes időszakokról van szó, a sikeres pályázók 2015 folyamán vehetnek részt gyakornokként a képviselői iroda munkájában, az Európai Parlamentben.

Jelentkezés:

- A pályázati csomag dokumentációját az office@miert.ro címre kell beküldeni.

- Jelentkezési határidő: 2014. október 15.

A sikeres pályázók a szakmai gyakorlat ideje alatt ösztöndíjban részesülnek. Az anyagi támogatás az utazás, szállás, valamint a brüsszeli tartózkodás költségeinek egy részét fedezi. Az ösztöndíj folyósítása az Európai Parlament pénzügyi szabályozásának van alávetve.

MIÉRT sajtóiroda

Európai Parlament gyakornoki szemmel - Lakatos Dorottya beszámolója

Milyen Winkler Gyula EP-képviselő gyakornokának lenni? Meséljen erről Lakatos Dorottya, akit a tavaly a nyertes pályázók között köszönthettünk, és idén tavasszal került sor gyakornokságára:

„Életünk során mindannyian hordozunk magunkkal egy képzeletbeli dobozkat, amelyben a nagybetűs eseményeket és napokat tároljuk. A brüsszeli szakmai gyakorlat végén számomra egyértelművé vált, hogy az ott töltött időszaknak a helye kétségtelenül az én különleges dobozomban van.

Politikatudományok és újságírás szakot végző egyetemistaként számomra az Európai Parlament tökéletes helynek bizonyult annak céljából, hogy az egyetemen szerzett elméleti tudást kellőképpen kamatoztathassam. Hihetetlen élmény volt az, amikor olyan ügyek és döntések meghozatalánál voltam jelen, amelyekről itthon csak a sajtóból értesülhetek. Izgalommal töltött el nap, mint nap az, amikor a parlament folyosóján sétálva azon gondolkodtam, hogy melyik szakbizottsági ülésen vegyek részt, mindeközben pedig közvetlen közelemben egy újságíró éppen inter-

jút készített egy német parlamenti képviselővel. Továbbá lehetőségem volt a különböző tematikájú szakmai előadások széles palettája közül szabadon válogatni. Ilyen a sajtószabadság, diszkrimináció, női jogok, migráció és egyéb szakpolitikai kérdések. Végezetül mindezt a strasbourg-i parlamenti hét koronázta meg, ahol a plenáris ülések keretén belül olyan törvényjavaslatok kerülnek szavazásra, amelyek nagymértékben meghatározzák jelenünket és jövőnket.

A rengeteg konferencia és politikai vita egyik közös pontja a magas adrenalin szint és a motiváció érzése volt. Minden egyes alkalommal, amikor egy számomra fontos témájú előadá-

son vagy szakbizottsági ülésen vettem részt, úgy éreztem magam, akár egy kisgyerek, akit egy újabb játékkal ajándékoznak meg és ettől minimum egy fél napra felpörög. Én minden nap hozzájutottam a saját ajándékadagomhoz. Minél több előadáson, bizottsági ülésen vettem részt, annál erősebben éreztem azt, hogy nem csak megfigyelője, hanem részese is szeretnék lenni az Európai Parlament munkájának. Továbbá olyan embereket ismertem meg, akiknek a szakmai tudása, közösségépítő felelősségtudata és motiváltsága egyre jobban megerősítette bennem ezt az érzést.

Hogy mi volt a legrosszabb dolog, amit kétszer is át kellett élnem? Elhagyni a gyönyörű szép Strasbourgot, ahol az első pillanattól fogva otthon éreztem magam. Majd miközben a következő hét konferenciáit böngésztem és kiválasztottam, hogy melyiken veszek részt, ráeszméltem, hogy hétvégén már a repülőn fogok ülni.”

Lakatos Dorottya

Ahol a nap kétszer kel

Lehet azt gondolják, hogy a címet elírtam, vagy talán nyomdai hiba, de garantálom, hogy egyik sem a kettő közül. Egy olyan helyről fogok a következőkben beszámolni, mely Medgyestől 100 km-re van és ahol tényleg úgy tűnik, hogy a nap kétszer virrad. Ez úgy lehetséges, hogy a nap felkelte után eltűnik a Székelykő mögé, hogy utána még egyszer megjelenjen az égbolton. Biztos vagyok benne, hogy sokan hallottak már erről a helyről vagy talán látták is, ugyanis Fehér megyében található, autóval könnyen elérhető, látnivalók is akadnak, pihenésre és mozgásra egyaránt van lehetőség. Aki nem jött még rá, hogy miről beszélek, annak elárulom, hogy Torockóról van szó.

A falu a Székelykő lábánál fekszik, mely egyben a leghíresebb látnivalója a zónának. Furának tűnhet a neve ennek a hegynek és az, hogy Fehér megyében van és nem Hargita vagy Kovászna megyében, de ennek is megvan a magyarázata, amit a múltban kell keresnünk: székelyek

voltak azok, akik a várat (aminek romjai ma már alig látszanak) a tatárjárástól megvédték, jutalmul pedig a hegyet és a rajta levő várat kapták. A várról Benedek Elek mesét írt, íme egy részlet:

“Nem tudom, kinek higgyek, mert az egyik azt mondja, hogy Székelykő várát az óriások építették, a másik meg azt, hogy Thoroczkai Vendel vajda ökiyelme, ennek előtte hatszáz esztendővel. Akkor, mikor jöttek a tatárok. Már akárki építette, a tatárjáráskor Thoroczkai Vendel uramé volt a vár, mely a magas hegy tetejéről büszkén nézett le Torockó-Szentgyörgyre. Hát csakugyan jöttek a tatárok: égő faluk jelentették, hogy itt vannak. A megriadott nép azt sem tudta, merre meneküljön: várakba-e, erdőkbe-e? Többen szaladtak erdők sűrűjébe, mint a várakba...” (Benedek Elek: “Az ikrek”, forrás: nepmese.hu).

Az 1130 m magas hegyet meg lehet mászni, a faluból túraútvonal vezet a csúcsig, csak a jelzéseket kell figyelni. Akik bátrabbak, jó felszereléssel és kondícióval rendelkeznek, az extrém utakat is kipróbálhatják. Ha már az extrém sportoknál tartunk, akkor meg kell említeni azt is, hogy innen siklóernyőzni is lehet. A csúcson a kilátás csodálatos, a falu teljes pompáját élvezhetik, nagyon jól látszik a következő falu várja is (több információ a cikk másik felében), ha pedig szerencsésük van, akár Tordáig is elláthatnak. A kényelmesebbek is találhatnak kedvükre valót, nekik a tematikus sétákat ajánlom: a Nagy Piac tér látnivalói, Torockó látnivalói, Torockó 18. századi öröksége, Múzeumok sétája, vagy Torockó

egyházi öröksége közül lehet választani, 1-től 3 óráig tarthatnak.

A falu központjában található az iskola és az unitárius templom, mely a 18. században épült és erődítmény veszi körül. A templom udvarán kopjafát láthatunk, a belsejében pedig varottas gyűjteményt. Nem messze a templomtól máris szemünk elé tárulnak a jellegzetes fehér házak az Alsó és Felső Piacsorban. Ne csodálkozzanak, hogy mindenik ház a főtéren egyforma, ugyanis a 19. század végén a házak egy tűzvész miatt leégtek, az akkori lakosok pedig úgy döntöttek, hogy hasonló alakú, magasságú házakat fognak építeni. Ha bentről is szeretnének egy ilyen házat látni, esetleg egy éjszakát eltölteni, esélyük van például a két margarétás Aranyos Panzióban hálalni. Szintén a 18. századból egy vízimalmot is láthatnak a faluban, róla Áprily Lajos 1918-ban verset is írt. Nagy meglepetésünkre nagyon jó állapotban van és elég könnyen meg is lehet találni (ne a főtéren keressék, a mellékutcák egyikén van “el-dugva”).

Amikor falvokról beszélünk, nem föltétlenül gondolunk arra, hogy múzeumok is lehetnek egy ilyen helyen, de ne feledjük, hogy azért Torockóról beszélünk, országunk egyik legszebbnek tartott és legtöbbször látogatott faluról, ahol minden másképp van, ezért itt nem is egy, hanem több múzeumot látogathatunk, sőt mi több, magánmúzeum is létezik. A Néprajzi Múzeumba gyűjtötték össze a falu legszebb és legrégebbi tárgyait: háztartási tárgyakat (festett bútorokat, ágy-

nemüket), kézimunkákat, népviseletet, minden amit itt látunk visszarepíti az embert a múltba. Ida néni magánmúzeumában nagyjából ugyanezeket lehet látni, ide is bármikor lehet menni, viszont nincs egy előre megszabott program, csak időben jelentkezni kell a házigazdánál és egyeztetni egy megfelelő időpontot. A faluturizmus nagyon jól ki van itt fejlődve, több ajándéktárgyas bolt is van, egy helyen pedig nagybetűs plakát hirdeti, hogy lekvárok, zakuszkák, szörpök és pálinkák eladóak.

Csupán 5 km-re Torockótól egy másik érdekes látványban lehet részük, itt fekszik Torockószentgyörgy, ahol érdemes megnézni a vár romjait. Már az útról jól lehet látni, hogy hol a cél. Ha autóval utaznak, az unitárius templom előtti kis téren parkolhatnak, onnan pedig már gyalog kell az utat folytatni. Az elején könnyűnek tűnhet a séta, közelnek tűnik a domb, amelyen a vár fekszik, de a 200 m-es szintkülömböséget biztos meg fogják érezni. Sajnos egy irányítótablát sem lehet itt találni, semmi sem mutatja, hogy egyáltalán jó helyen járnak, szerencse az ottaniakkal, akik azért elirányítják az embert, ha szükséges. Kár, hogy a romok állapotáról senki sem érdeklődik, senki sem gondol arra, hogy milyen nagy veszteség lesz majd az utókornak, ha ezek nem léteznek. A várba megérkezve legyenek óvatosak, egyes helyeken szakadékok vannak, sziklák, kövek, szóval nem föltétlenül a legbiztonságosabb turista látnivaló, de mindent kárpotól a kilátás (a Székelykő innen abszolút másképp látszik, mint To-

rockóról). Ha a mozgás után kellemes pillanatot szeretnének eltölteni egy autentikus helyen, az a Székely Kúria lehet, ahol nemcsak ízletes, hagyományos ételeket lehet fogyasztani, de kiadó szobák is vannak, ahol festett bútorok és torockói varottasok között lehet aludni.

Ha szűkös az idő, akkor két nap is elegen-

dő ahhoz, hogy a fentebb említetteket lássák, ha pedig több időt tudnak Torockóra szánni, akkor mindeképp tegyék meg, biztos jól fog esni a várostól való kikapcsolódás és pihenés.

Tóth Zoltán

Latabár Kálmán – a legnépszerűbb magyar komikus

„Nem esik messze az alma a fájától” – mondja egy magyar közmondás. Ez beigazolódik a legnépszerűbb magyar komikus, Latabár Kálmán estében is, akinek apai dédapja, Latabár Endre, apai nagyapja, Latabár Kálmán, de apja, Latabár Árpád is híres színész volt, valóságos színészdinasztiát alkotva. Anyja, Deutsch Ilona is színésznő volt.

Latabár Kálmán Kecskeméten született 1902. november 24-én, rajongói Latyi néven szólították és a XX. század legnépszerűbb magyar komikusának minősítették. A tragikus helyzeteket is humorossá tette, rendkívül nagy volt a rögtönző és feltaláló képessége, féktelen komédiázó kedve. Kiváló tánc tudású komikus volt, minden egyes előadására úgy készült, mintha első fellépése lenne és mintha utoljára lépne a közönség elé.

Az esztergomi Temesvári Pelbárt Gimnáziumban érettségizett, majd a Rákosi Szidi színésziskoláját végezte el és először 1922-ben lépett színpadra, táncos komikusként, a Várszínházban.

Operettszínházhoz szerződött, 1927 – 1933 között zenés művészi számokkal turnézott külföldön. Többek között a világhírű rendező, Max Reinhardt színházában is felléptek (A két Ajax; Offenbach: Szép Heléna, Kálmán Imre: Csárdáskirálynő), aki az európai fiatal színész-nemzedék legjobbjának tartotta a testvérpárt. A

karikázott be a színpadra, aztán ő tudja hogyan, a színpad közepén elbukott. Meg a „Költözik a hivatal”, stb.

És Latabár Kálmán nem csak komikusként, táncosként ért el óriási sikereket, hanem úgymond komolyabb szerepekben is. Ilyenek voltak az operetti szerepei, zenés előadások, mint fentebb említettem.

Több tucatnyi színelőadásban, a legkülönbözőbb jellegű főszerepeket, ezekkel párhuzamosan, rengeteg filmben alakított olyan szerepeket, amiket nem lehet (és nem szabad) elfelejteni. Több koprodukcióban is szerepelt.

Ilyen eredmények után, természetesen volt olyan magas szintű elismerése, mint az 1950-ben a Kossuth-díj, ugyanabban az évben az Érdemes művész, majd 1953-ban a Kiváló művész díjak elnyerése.

Pihenést nem ismerő munkája aztán lassan kitámadta az egészségét, egyre súlyosbodó cukorbetegségben szenvedett, az eredményes kezelést nehezítette a színészi mesterséggel járó állandó stressz és a rendszertelen életmód. Állapota 1970-ben válságosra fordult, január 11-én végleg eltávozott, de kiváló alakításainak emléket máig őrzi az utókor.

Az általa képviselt típusú színész azóta is hiányzik.

Főbb színpadi szerepei: Bóni (Kálmán I.: A Csárdáskirálynő), Mujkó (Sárközy I.: A szelistei asszonyok), Menelaos (Offenbach: Szép Heléna), Fritz (Jacobi V.: Leányvásár), Baracs Matyi (Gárdonyi G.: A bor), Saint Hyphotése (Hervé: Lili), Zsupán Kálmán (Kálmán I.: Marica gróf-

kritikusok Buster Keatonhoz és Chaplinhez hasonlították őket. Hazatérését követően különböző fővárosi zenés színházakhoz szerződött, első filmje 1937-ben készült el. 1937. augusztus 28-án Budapesten feleségül vette Walter Katalint, Walter István és Brandeisz Erzsébet lányát. A születendő gyermekek megegyezésük szerint az anya vallását követték, így fiúkat, az 1938-ban született Kálmánt - aki ugyancsak a színészmesterséget választotta hivatásul, - római katolikusnak keresztelték. 1945-től haláláig a Fővárosi Operettszínházban játszott.

Sajátos hanghordozása, félszeg mozgása, virtuóz "ügyetlensége", egyéni humora nagy népszerűséget biztosítottak számára. Gyakran lépett fel Árpád testvérel. Minden szerepére hallatlan gondtal készült, színpadi "rögtönzései" sikerének titka a sokszoros próba, a pontos begyakor-

nő), Bumm tábornok (Offenbach: A gerolsteini nagyhercegnő), Bogdán Szuszik (Miljutyin: Havasi kürt), Pietro (Suppé: Boccaccio), Dániel (Barabás-Gábor-Kerekes: Állami áruház), Nyegus (Lehár: A víg özvegy), Frosch (Strauss, J.: A denevér).

Főbb filmszerepei: Sportszerelem (1936) – első filmje – Cserepes Szigeti, Fizessen, nagysád! (1937) – Bukovác Pál, Tornatanár Pénz áll a házhoz (1939) – Ficek Benő, táncművész, Karoszek (1939), Cserebere (1940) – Tatár István Csákó és kalap (1940), Ismeretlen ellenfél (1940), Édes ellenfél (1941), – Lacika Ödön Behajtani tilos (1941) – Mihály Egy bolond százat csinál (1942) – Dömötör, egy kitalált főúr / Rod Igor Szu Ares gróf (kettős szerepben), Egy szoknya, egy nadrág (1942) – Sóváry Péter, színész / Ál-dúsgazdag madridi özvegy (kettős szerepben), Afrikai vőlegény (1944) – Kökény Tóbiás, Könnyű múzsa (1947) – Demeter Pál, zeneszerző – nem mutatták be, Mágnás Miska (1948) – Pixi gróf, Janika (1949) – Fenek Jenő, író-színpadi szerző, Dalolva szép az élet (1950) – Seregély, Bálint, bűvész, Civil a pályán (1951) – Karikás, A képzett beteg (1952), A selejt bosszúja (1951) – Ede, Péntek 13, Állami Áruház (1952) – Dániel, az áruház női konfekciójának vezetője, Ifjú szívvel (1953) – Matejka bácsi, Fel a fejjel (1954) – Peti bohóc, Micsoda éjszaka (1958) – Törös Antal tanár úr, Nem ér a nevem (1961) – Gyárfás, a SZOT-üdülő kultúrosa, Egyiptomi történet (1963, m. – egyiptomi koprodukció) – Calvarossi, bűvész, Latabár Kálmán-est (1968, televíziós show), Irány Mexi-

lás volt. Karinthy Frigyes is azt mondta róla, hogy „Latyi a humorban nem ismer tréfát”. Játékával senkit sem állított pellengérré, szerette az embereket, felszabadult kacagásukat. Munkásságát 1950-ben Kossuth-díjjal ismerték el, ugyanabban az évben érdemes művész, 1953-ban kiváló művész lett.

Méltó folytatója volt a dédapa által elkezdett családi hagyományoknak, az egyetemes színjátszás kiemelkedő alakja lett. Szerette az embereket, és ha komédiázásán felszabadultan nevetnek. Képes volt a legközvetlenebb kapcsolatot megteremteni a nézők millióival. Mindmáig tartó népszerűsége vasszorgalmának, kivételes művészi fegyelmének, valamint annak köszönhető, hogy egész életében megőrizte emberségét, a humánumba vetett hitét. A siker soha nem szédítette meg, sőt felelősségérzetét növelte, mert mindig meg akart felelni a várakozásoknak.

Az 1950-es években a televízió még gyerekcipőben járt, de még úgy is, a rádióknak, újságoknak, a néha felénk is eljutó mind gyakoribb filmjeinek köszönhetően, a jelenlegi korosztály idősebb tagjai még „élőben” láthatták, hallhatták kiváló produkcióit. Sőt, a politika durva évei, a véres Rákosi terror sem rendítette meg, gerincesen humorizálta, komédiázta ki sok esetben ezeket is. „Csak ez a piros kormány a hibás, hogy elbuktam” – idézném emlékezetből azt a jelenetet, amikor egy pirosra festett kormányú biciklivel

kó! (1968) – Csoró, Bözsi és a többiek (I-II., 1969, televíziós film).

Születésének 75. évfordulóján, 1977-ben, Kecskemét Város Tanácsa emléktáblát helyezett el az épületen, mely szülőházának helyén áll. Az emléktáblát 2008-ban felújították.

Egykori lakhelyén, a budapesti Dózsa György út 17. szám alatt 2004-ben emléktáblát állíttatott Zuglói önkormányzata, ezzel a felirattal: „Ebben a házban élt Latabár Kálmán 1902 – 1970 a felejthetetlen színész-legenda”.

Szent Imre herceg – A magyar ifjúság védőszentje

Szent Istvánnak, a magyarok első királyának és feleségének, Boldog Gizellának a hagyomány szerint több gyermeke volt. A gyermekek azonban nagyjából már kiskorukban meghaltak, nevét is csak kettőnek ismerjük. Volt egy Ottó nevű fiúk, aki valószínűleg még 1000 előtt született és korán elhunyt. A másik fiú, Imre nevét anyai nagybátyjától, II. Szent Henrik császártól vette. Hogy melyik évben született, nem tudjuk biztosan. Általában az 1007-es évet szokták elfogadni, de a legújabb történetírás az 1000 és 1007 közötti évekre teszi születésének idejét, helyét pedig Székesfehérvárra.

Imre herceg élete folyását nem könnyű követni, mivel legnagyobb részét a krónikák és legendák gyér adataira vagyunk utalva, a legenda pedig a „liliomos herceg” alakját még jobban kiszínezte, mint Istvánét. Szüzessége miatt századokon át valami nőies, finom, nem e világból való alaknak rajzolták. „Pedig – írja joggal Sík Sándor – Szent Imre kétségtelenül erőteljes, férfias jelenség volt. Kétféle vér egyesül az ereiben: apai és anyai öröksége bár kétféle, de édestestvére egymásnak. Mindkettő a hősiességnek, a hivatásnak, a heroizmusnak hagyománya. Az apai vér Árpád vére, aki maga is folytatója volt a honfoglaló ősök hősiességének. Szent István hitvédő harcaiban átlelkésült, átszellemiesült ez a vér, de erejéből, bizonyos értelemben még ősi vadságából, fiatalos nyersségéből is alig vesztett. Nem lehet kétséges, hogy az uralkodó, hadvezér, diplomata Szent István trónusának várományosát is uralkodónak, hadvezérnek és diplomatának nevelte. A hősi magyar hagyományban nevelte. A másik hagyományt az anyatejjel szívta magába: anyja Gizella, maga is szent életű Boldog, a regensburgi udvar szent levegőjéből jön, ahol már akkor egy császári szent-csa-

lád él, és szenteli meg az uralkodás német hagyományait.”

Bizonyos, hogy a trónörökös nevelésére rendkívül nagy gondot fordítottak. A legendaíró szerint „már gyermekkorában is szorgalmas örködés alatt nevelkedve” fejlődött. Első nevelői szülei voltak, akik mindketten az életszentség útján jártak, s az ő hatásuk alatt érlelődött meg a kis királyfiban az az életideál és az az út, amelyet járni megtanult. Mint a korabeli íróknál olvassuk, István szenvedélyesen szerette fiát, nevét nap nap után belefoglalta imádságos megemlékezésébe, és nem szűnt meg Krisztus kegyes pártfogásába és a mindenkor szeplőtelen Szűz anyai oltalmába ajánlani.

Gyökeres változás állott be Imre herceg nevelésében 1015-ben, amikor Gellért bencés szerzetes Velencéből jövet – eredeti szándékát, hogy a Szentföldre utazzék, megváltoztatva – Pannóniába érkezett. Itt István udvarába vezették. A magyarok királya azonnal fölismerte benne a kiváltságos, nagy tudományú, szent életű szerzetest, aki elmondhatta magáról: „Nincs könyv, amelyet ne olvastam volna”, és fia nevelőjévé tette. Imre királyfi hét éven keresztül tanult kiváló mestere irányítása mellett. Elvégezte az akkori kor iskola-fokozatait, a triviumot és quadriviumot, megtanult latinul, s anyjától föltehetőleg németül is. Azt mondja a legenda, hogy Imre a „grammatikai mesterségnek minden tudományával betelt”. Egy velencei krónika szerint „tudós és szent” volt. A világi tudományok mellett Gellért apát bizonyára beavatta őt a lelki élet magasabb iskolájának titkaiba is. Így érthető, hogy olyan ifjú lett belőle, „akit szeretett az Isten és tiszteltek az emberek”, mint a krónika mondja róla. Talán ebben az időben esett meg vele az a történet, amelyet a legendaíró elbeszél. Imre herceg egy szolga kíséretében egy

alkalommal a veszprémi Szent György-templomban időzött, s „ottan imádságnak adván magát szívében elmélkedék, mi legyen... a legkedvesebb áldozat, amelyet Istennek följánlhatna. Hirtelen nagy tündöklésű világosság körülfényelte az egyháznak minden helyeit... s isteni szózat hallatszik: „Felette dicséretes a szüzesség; kívánatos kívánom én, te elmédnek és testednek szüzességét, ezt ajánld nekem, eme szándékodban mindvégig megállj!” – Imre válasza: „Úr Isten, Te ki vagy mind az egész világnak gondviselője és az emberi erőtlenségnek segítője, ki elragadod a fejedelmek lelkét, aki rettenetes vagy a földnek királyai előtt, végezd el kedvedet bennem.” Imre herceg egész életében nem árulta el szívének ezt a titkát, s szolgájának is hallgatást parancsolt. Föltehető, hogy akkor még életben volt valamelyik bátyja, s így szabadon követhette szíve sugallatát. Ha eddig is teljes igyekezettel törekedett Mestere nyomdokain járni, most kétszeres buzgósággal tört a szentség magaslatai felé. Gellértnek és atyjának példája ebben bizonyára nagy segítségére volt.

Tizenöt éves korától atyja vette maga mellé, huszonhárom éves korában befejezettnek látta nevelését.

István őt jelölte ki utódjául. Nem volt kétséges, hogy nemcsak a főpapság és István közvetlen hívei, hanem az egész hívő magyar nép egy emberként fog fia mögé sorakozni és őt királyának elismerni. Ezért a nemzete jövőjéért annyira aggódó szent király gondosan fölkeszítette fiát jövőbeli uralkodói feladataira. Mint 11. századi életrajzírójától tudjuk, gondoskodott róla „hogy a nehéz kormány terhének viselésére igazhitű férfiak tanítása által minél alkalmasabb legyen, s azok tanításait vele naponként figyelmesen hallgattatá. Atyja szerelmének buzgóságától indítatva maga is

ír a számára egy könyvet az erkölcsök neveléséről (Intelmek), melyben híven és nyájasan intőleg szól hozzá, oktatóan, hogy tartsa tiszteletben a püspökök méltóságát, szeresse az országnagyokat és vitézeket, szolgáltasson igazságot, ügyeljen minden tettében a türelemre, tanács nélkül semmit se tegyen, őseit szüntelenül szemé előtt tartsa és példa gyanánt vegye, az imádkozás kötelességét teljesítse, a kegyességet és irgalmat a többi erényekkel együtt gyakorolja.”

Imrével kapcsolatban még meg kell említenünk II. Konrád német császárnak Magyarország elleni hadjáratát 1030-ban, amely teljes kudarccal végződött. Egyes történetírók valószínűnek tartják, hogy a győri csatát Imre vezette. A magyar sereg előtt nyitva állt Bajorország kapuja, de a magyar királytól távol állt a hódítás szándéka. Békét ajánlott a császárnak, aki a szégyenletes kudarc után nem akart maga tárgyalásokba bocsátkozni, s a békekötést 13 éves fiára bízta. Henrik bajor herceg – a későbbi III. Henrik császár – 1031 tavaszán Esztergomba érkezett „az igazságtalanul megbántott magyar király” megkövetésére, s a Lajta és Fischa folyó köze újra visszakerült Magyarországhoz a Morvamezővel együtt. Imrének a békekötésben való részvételére – talán atyja megbízottaként – a hildesheimi évkönyvek engednek következtetni, amelyek őt Dux Ruisiorum néven említik (Ruisia, Rugia, szlávul Rakzia valószínűleg a meghódított Ausztria egy része).

István ekkor (1031-ben) hatalmának és tekintélyének tetőpontján Székesfehérvárott koronázásra készült. Egyetlen életben maradt fiát akarta megkoronáztatni, hogy trónját és országában a kereszténység zsenge vetését a jövő számára biztosítsa. Valószínűleg erre az alkalomra készült Gizella királyné keze munkájával és irányítása alatt

az a miseruha, amelyet később átalakítva koronázási palástnak használtak 900 esztendőn keresztül: az egész királyi család képe rá van hímézve. Ebben az ünnepélyes hangulatban jött a szomorú hír: Imre herceget vadászat közben egy földühödött vadkan halálra sebezte, és sebeibe 1031. szeptember 2-án belehalt. A gyász hír hatását a krónika így érzékelteti: „Siratta őt Szent István és egész Magyarország vigasztalhatatlanul, nagy sirással...” Prohászka Ottokárnak igaza volt, amikor azt írta: „Szent Imre hivatása az, hogy eszményt hirdet, példája kihat századokra, s nemzetének nagyobb szolgálatot tesz, ha az erény uralmát benne biztosítja, mint ha az országot arasznyi uralmával boldogítja.”

Szent László király Szent Imrét atyjával, Istvánnal, és nevelőjével, Gellért püspökkel 1083-ban az ország főpapjai és világi nagyjai jelenlétében oltárra emeltette (ez felelt meg akkor a szentté avatásnak). Azóta példaképe a magyarságnak, elsősorban a magyar ifjúságnak.

Példakép?! De mi az? Mintául választott személy, akiben a példaképválasztó különösen értékes, számára vonzó tulajdonságokat érez meg vagy ismer fel. Minden kornak megvan a maga ideálja, példaképe. Ez szorososan összefügg a társadalmi, gazdasági berendezkedéssel, a műveltséggel, a neveléssel, a családdal.

Mondd, ki a példaképed, s megmondom, ki vagy! – ezt is játszhatnánk a mai kamaszokkal. Popsztárok és kétes hírű villalakók az ideáljaik, jobb esetben olimpiai bajnok sportolók. A haza nagyjait, netán regényhősöket hiába keresnénk a listán. Ha újabban mégis istenítik a történelem egy-egy baljós figuráját, az még nagyobb baj...

A mában él és gondolkodik az egyik elit gimnázium diákja: – „Példakép? Nincs időm ilyesmire a tanulás mellett – pillant rám napszemüvege

mögül, s kifújja a Marlboro füstjét. Aztán kiböki: úgy szeretne élni egy-két évtized múlva, mint a tehetséges bankárok: menő autóval, vastag pénztárcával...”

A már idezett Prohászka Ottokár biztat: „Ifjúság, neked erő kell! És tudod, mi a te erő? A te erő az Istentől megsegített, a kegyelemmel fölment akarat. Ezen akaratban tanulj hinni, az erőben tudj bízni. Ezen erőben pedig akkor hiszel, ha meg vagy győződve, hogy amit Isten parancsol, azt mindig megteheted, ha törik, ha szakad, ha feszülnek is idegeid s hogy azt meg kell tenned, ha vértanúságba kerül is... Ne gondoljátok soha, ha elkapott újságírók mondják is, hogy Szent Imre herceg korcs, gyenge, életre nem való ifjú volt! Ne higgyétek, hogy a szentek erőtlenek! Ne gondoljátok, hogy imádkozó gyermekek; igen, gyermekek, de hősök is. Ne gondoljátok, hogy puha-testű emberek; dehogy is; sőt vértanúknak való nemzedék voltak... Ne gondoljátok, hogy tudatlanok voltak; nem ismerték a föld nagyságát vagy kicsiségét, az eget és a földet, mint mi, de az Isten közel járt hozzájuk. Nem voltak erősek technikában, de erősek voltak fölséges, áldozni tudó akaratban. Nem éltek villamos fényben, de az Isten szeretetének ragyogása töltötte el egész valójukat. Ebből a forrásból merítették ők áldozatkészségüket, ezt a forrást ajánlom én nektek. Legyetek ti is hívő, reménylő és imádkozó ifjúság!” (Prohászka Ottokár: Iránytű a magyar ifjúság számára I-II. című könyvéből).

Gál István-Attila
segédlelkész

Három éves a medgyesi magyar Nyugdíjas Klub

Közel három éve megalakult medgyesen a Magyar Nyugdíjas Klub, amely rendszeresen havonta 2-szer szervezi találkozóit. Szeretettel várjuk az új jelentkezőket a Millennium házban, minden hónap első és harmadik szerdáján 15 órai kezdettel.

Stoica Júlia

Támogatóink:

EUROTAS KFT

Aurel Vlaicu utca, 94 szám
Tel: 0369/449726;
0743090906; 0743090938;

- GUMIABRONCSOK, VAS- ÉS ALUFELNIK
MINDEN AUTÓRA VERHETETLEN ÁRON!
- GUMISZERVÍZ: SZERELÉS, EGYEN-
SÚLYOZÁS, VULKANIZÁLÁS.

RO - 551041 Mediaș
Str: Aurel Vlaicu nr. 104
Tel./Fax: 0269-842069
Mobil: 0740-063.748, 0752-294637
e-mail: vanzari@heraindustrial.ro

Elekes - Masszázs szalon

Frissítő és relaxáló masszáz, Reflexó masszáz (talp masz.), Cellulit-alakformáló masszáz, Terápia masszáz

Elérhetőség: Mihai Viteazul utca, 44. szám
(a katolikus templom udvarán)

Tel: 0727.399 936 / 0771.790 160

Birou Logistica MEDIAS : str. A. Vlaicu nr.106, 0744-588936,
Tel&Fax 0269-448049 Centru Tehnic SIBIU
str. St. cel Mare nr.102A, 0744-588369, Tel&Fax 0269-235549
web site : www.techservice.ro, e-mail : medias@techservice.ro

ADEZIVI, ETANSANTI,
RULMENTI, CURELE, SCULE
ECHIPAMENTE SI
CONSUMABILE
INDUSTRIALE

**TECH
SERVICE**

ȘCOALA DE ȘOFERI
LEVY CAR

S.C. LEVY CAR S.R.L.
MEDIAS
STR. LUCIAN BLAGA NR.2
TEL / FAX: 0269 - 831577
MOBIL: 0740-656.502 / 0769-072.119

Pe lângă mult soare, pe timpul
vacanței elevii și studenții
beneficiază de 150 RON
reducere pentru categoria dorită !!!

PRET
NEGOCIABIL

Sună bine!
www.audioexpert.ro

RO - 551026, Mediaș
Str. I. Ghe. Duca, nr. 32, et. 1
Telefon/Fax: 0269-834.422
Mobil: 0740-063.748
E-mail: info@audioexpert.ro

MEDGYES

Szebeni út, 174 A szám

Tel. 0269 838 241

Fax 0269 806 242

e-mail:

office@bmttransconstruct.ro

XVI.
SZEKEN MEGYEI
MAGYAR
NAPOK 2014.
október 17-26.

Operett Néptáncelőadások
Humorelőadás
Műhely-tevékenységek
Kosaras bál
Színház Kiállítások
Bábszínház
Slam Poetry Ifjúsági buli
Filmvetítés
Sportnapok

Támogatók/Partnerek:

GUVERNUL ROMÂNIEI
DEPARTAMENTUL PENTRU
RELATII INTERETNICE
Diversitatea Reunește Identități

Médiapartnerek:

Szervezők/társszervezők:

A SZERKESZTŐSÉG

Nagy-Küküllő

Főszerkesztő:

Fazekas Attila

Felelős szerkesztő:

Balázs Botond

Főmunkatársak:

Kémeri Attila, Lakatos Dorottya, Tóth Zoltán, Szatmári Ferenc, Gál István-Attila, Stoica Júlia

Technikai szerkesztés:

Fazekas Attila

Korrektúra:

Foszner-Korodi Ildikó

Lap - arculat, imázs:

Fazekas Attila

Megjelenik havonta a

medgyesi MADISZ
gondozásában.A lap elektronikus formában is olvasható a www.medgyes.ro honlapon.

Postacím:

jud: Sibiu loc: Mediaș str: C.I.Brătianu Nr:32 Cod: 551003

E-mail:

madisz@medgyes.ro

Nyomdai kivitelezés:

S.C. Tipo Trib S.R.L.
ISSN - 2247 0115www.medgyes.ro